03/09/2021

Ο στρατηγός Μακρυγιάννης για το κίνημα της 3ης Σεπτεμβρίου 1843

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Μίαν ημέρα τον Άγουστον μήνα τα 1843 ανταμώνω τον Καλλέργη εις το παζάρι, του λέγω Καϊμένε Καλλέργη, σε τόσους αγώνες της πατρίδας κιντυνέψαμεν και ήμαστε ως αδελφοί τώρα ούτε με γνωρίζεις, ούτε σε γνωρίζω. Επιθυμούσα ν᾽ ανταμωθούμεν μίαν ημέρα. -Μου λέγει, το δείλι έρχομαι εις το σπίτι σου κι᾽ ανταμωνόμαστε». Σηκώθη και ήρθε. Μπήκαμεν εις ομιλία δια τα δεινά της πατρίδας. Τότε αγροικηθήκαμεν σε όλα μείναμεν σύνφωνοι και τον όρκισα.

Όμως δεν το᾽ ᾽δειξα τον όρκο με τις υπογραφές, ότι έχει σκέσες ξένες. Μείναμεν σύνφωνοι να μιλήση και τους Σπυρομήλιου ν᾽ ανταμωθούμεν. Ήρθε την άλλη ημέρα, μιλήσαμεν και μ᾽ αυτόν τον καλόν πατριώτη ήταν δοικητής εις το Σκολείον

των Ευελπίδων. Μείναμεν σύνφωνοι ν᾽ ανταμωθούμεν και οι τρεις εις το Σκολείον. Μίλησα με τον Καλλέργη, πήγαμεν εις το Σκολείον και ξηηθήκαμεν οι τρεις. Τους πήρα και πήγαμεν εις την εκκλησιά και την άλλη ημέρα μείναμεν σύνφωνοι ν᾽ ανταμωθούμε εις του Μεταξά και μ᾽ όλους τους άλλους.

Αφού ανταμωθήκαμεν όλοι, εκρίθη εύλογον να μη μαζωνώμαστε πολλοί να μιλούμεν, να μην προδοθούμεν να είναι ο Μεταξάς, ο Καλλέργης κ᾽ εγώ να σκεδιάσωμεν πότε θα γένη το κίνημα κ᾽ εκρίναμεν εύλογον και οι τρεις να κινηθούμεν τις δυο Σεπτεβρίου. Να συνάξω εγώ ανθρώπους εις το σπίτι μου το βράδυ και ν᾽ αρχίσω τον ντουφεκισμόν τότε να βγη ο Καλλέργης με το ιππικό κι᾽ ο Σκαρβέλης με το πεζικό προς καταδίωξιν εμένα και να μπλοκάρωμεν συνχρόνως το Παλάτι.

Μείναμεν σύνφωνοι εις αυτό και να ᾽νεργήση καθένας τα χρέη του. Εγώ πήγα εις το σπίτι μου, σύναξα πολλούς ανθρώπους και τους όρκιζα, καθώς και τους ᾽πιτρόπους της εκκλησίας -την ώρα εκείνη την νύχτα, οπού θ᾽ ακούσουνε τον ντουφεκισμόν, να βαρέσουν τις καμπάνες να πάρουν χαμπέρι οι πολίτες, να ξυπνήσουνε. Είχα βάλη εις τον όρκον τον Καλλεφουρνά, ότι τον είχα στενόν φίλον, κι᾽ αυτός επήγε εις τον Μεταξά κι᾽ άλλους και είπε ότι τον όρκισα και πρόδωσε και τις υπογραφές.

Εγώ όσους ήξερα οπού δένουν συνφέροντα με τους ξένους και με τους διαφταρμένους τους εδικούς-μας, ή πολιτικοί ή στρατιωτικοί, δεν τους έλεγα τον όρκον, μήτε τις υπογραφές κάθε-ενού το ᾽λεγα το κέφι του και συνφέροντα της μερίδας του και ντόπιων και ξένων. Χάρις-εις την γνώση του Μεταξά μίλησε με τον Καλλεφουρνά και μ᾽ όσους άλλους είχε μιλήση ο Καλλεφουρνάς και πρόφτασε αυτό το κακόν. Ήρθαν και ᾽σ εμένα άλλοι και μου είπαν αυτό του Καλλεφουρνά τους είπα κι᾽ αυτεινών άλλα και τους ησύχασα να μην μαθευτή το μυστικόν και διακοπούμεν.

Αφού με πρόδωσε ο Καλλεφουρνάς, πρώτος μου φίλος, οπού τον ανάστησα εις την Αθήνα κ᾽ εξ-αιτίας του διχονοιεύτηκα με τους σημαντικούς Αθηναίους διατί να τον ᾽περασπίζωμαι, τότε φοβώμουν να βάλω κι᾽ άλλους σημαντικούς Αθηναίους. Τότε μιλώ του Καλλεφουρνά -έκανα ότι δεν γνωρίζω τίποτας του λέγω: Καμμιά ημέρα, αν μάθης και κλειστώ εγώ μέσα, εσύ να ᾽θουσιάζης τους κατοίκους» και μείναμεν σύνφωνοι εις αυτό. Έστειλα κι᾽ ανθρώπους ν᾽ ανάβουν φωτιές μεγάλες εις τα ψηλά μέρη, καθώς και εις το κάστρο, να ελπίζη η εξουσία ότ᾽ είναι μεγάλες δύναμες.

Έγιναν όλα αυτά τα ᾽βαλα σε τάξη. Γιόμωσα το περιβόλι μου ανθρώπους. Μετανογάει ο Καλλέργης κι᾽ όλο το ταχτικό, οι αξιωματικοί, και δεν βαρούνε. Τότε προδοθήκαμεν, αλλά δεν ήξεραν ακόμα τι τρέχει η εξουσία. Τότε οι συντρόφοι μου όλοι αυτείνοι και οι πολιτικοί άλλος ή θα κρυφτή εις πρεσβεία κι᾽ άλλος θα φύγη με καΐκι να γλυτώση κι᾽ ο Μακρυγιάννης κι᾽ όλη του η οικογένεια ήταν εις τον χαμόν. Διάλυσα τους ανθρώπους, τους περικάλεσα να μη με προδώσουν.

Την αυγή με πλάκωσε ο Τζήνος με πολλούς χωροφύλακες κι᾽ άλλους από τα τάματα των Σπαρτιάτων μο᾽ ᾽ζωσαν το σπίτι μου... Είχα ορκισμένον τον αρχηγόν των Σπαρτιάτων τον Πιερράκο, κι᾽ αυτός την αρετή την είχε εις τα παπούτζα του - τύχη θέλουν αυτείνοι κι᾽ όχι πατρίδα!

Το πρωϊ έρχεται ο Ζυγομαλάς εις το σπίτι μου, εις τις δύο του μηνός, κι᾽ ο Αλέξαντρος Μετζέλος ως γιατροί, ότι έκαμα τον άρρωστον- ο Μιχαήλ Τζήνος κ᾽ οι άλλοι μου κρατούσαν τον μπλόκο -και μ᾽ αυτούς παράγγειλα του Μεταξά και Καλλέργη κι᾽ αλλουνών και τους έλεγα την απιστιά οπού μο᾽ ᾽καμαν και χάνομαι μ᾽ όλο μου το σπίτι.

Αφού πήγαν τόσοι άνθρωποι, αποφάσισαν να βαρέσουμεν το βράδυ ξημερώνοντας τρεις του μηνός. Αυτό το κίνημα το ήξεραν και οι πρέσβες της Αγγλίας και Γαλλίας και Ρουσσίας όμως τους έλεγα αυτεινών και τις μερίδες των δικώνε μας οπού ήταν μ᾽ αυτούς, ότι δι᾽ αυτούς δουλεύομεν. Ο Μεταξάς έδειξε χαραχτήρα, ήταν ξεμακρυσμένος από τους ξένους στάθη καθώς μιλήσαμεν, κατά τον όρκον μας. Το βράδυ πάλε συνάζω ανθρώπους και βάνω το σκέδιον εις την ενέργειαν. Ο Θεός στράβωσε την εξουσίαν και την ενέκρωσε, από την δικαιοσύνη οπού είχε κι᾽ ο Βασιλέας κι᾽ όλοι αυτείνοι κοιμάτον.

Συνάζονταν άνθρωποι με τ᾽ άρματά τους κι᾽ έρχονταν εις το περιβόλι μου και εις το σπίτι μου και οι δραγάτες. Τότε πλάκωσε ο Τζήνος με πλήθος χωροφύλακες πεζούς και καβαλλαραίους κι᾽ άλλοι πολλοί, ο Σταύρο Γρίβας και δυο τάματα της Σπάρτης, και πιάνουν το νοσοκομείον και με κλείνουν εμένα μέσα και πιάνουν γύρα το σπίτι μου και περιβόλι μου και μπήκαν μέσα-εις το περιβόλι πεζούρα και καβαλλαρία. Από τους δικούς-μου άλλοι έφυγαν, ότ᾽ ήταν ολίγοι, κι᾽ άλλους τους έπιασαν.

Και μένω μ᾽ εφτά ανθρώπους και τέσσερα παιδιά -όλοι αυτείνοι ήμαστε. Και κυρίεψαν οι αναντίοι παντού κι᾽ άνοιξαν και μασγάλια εις τον τοίχο του περιβολιού ως την πόρτα του σπιτιού μου.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΗ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΔΩ